

JAK TO CHODÍ V NAŠICH TŘÍDÁCH – CO BY PORADILY DĚTI RODIČŮM ANEB PRAVIDLA JSOU NUTNÁ

MATEŘSKÁ ŠKOLA JE URČENA DĚTEM, ne rodičům. Není to hlídací koutek se spoustou hraček. Sem se chodíme vzdělávat, rozvíjet schopnosti a osvojovat si dovednosti i návyky, které budeme v budoucnu využívat. Po třetím roce překračujeme hranice od vědomí vlastního “já” k vztahu k druhým, ke své generaci. V MŠ máme k rozvíjení tohoto vztahu půdu vhodnější než v jakékoli jiné skupině (dokonce i té domácí, která je omezena počtem, věkem a situacemi). Toto vzdělání je vlastně nejzásadnější, nejrychlejší i nejnáročnější – nezlehčujte, prosím, jeho komplikovanost.

Zároveň však nejde ani o pouhou přípravku na školu základní. Právě teď se nejzásadněji formujeme **MENTÁLNĚ A SOCIÁLNĚ** – v mateřské škole, k tomu máme všechny potřebné, všestranné podmínky a podněty. Díky tomu, jak si v předškolním vzdělávání “naprogramujeme” mozek – aby mohl snadno ukládat, zpracovávat, vyhodnocovat, kooperovat, vyrovnávat se s nepředvídaným, adaptovat se, logicky uvažovat, kreativně myslet a tvořit – budeme moci naplno a bez obtíží využít svůj potenciál v budoucnu.

NEBRZDĚTE MŮJ VÝVOJ a možnost posunout se dál! Pomáhejte mi k **SAMOSTATNOSTI** – neobsluhujte mne – děláte mi medvědí službu. Jak si mohu aktivně užít zábavný vzdělávací program, když mě povedete k pasivnímu sezení a obsluhování dospělými. Prosím, ať je v MŠ čas na můj rozvoj, ne na obsluhu.

Pro klid, pohodu, vyrovnanost a nejefektivnější učení se novému, potřebuji **PRAVIDELNOST a ŘÁD** v denních událostech. Když vím, co přijde, co mám a nemám dělat, mohu být vyrovnaný a klidný, a plně soustředěný na příjem nových podnětů. (Potřeba smysluplného světa je jednou ze základních psychických potřeb a je předpokladem zdravého vývoje.) Potřebuji pravidelný režim dne, odpočinek a ne přetěžující a nekoordinovaný záprah.

DOVEDU CHÁPAT A ROZUMĚT – můj mozek je již na to připraven. Nejsem “ještě malý” na chápání pravidel soužití s ostatními, práv druhých dětí i dospělých a jejich potřeb. Už před prvním rokem svého života jsem rozuměl pochvalu a pokárání – které obojí potřebuji k rozlišení prospěšného od škodlivého.

Zvládám chápat, že kromě **PRÁVA**, mám i **POVINOSTI** – například úctu k druhému, k jeho právům a potřebám, a k faktu, že moje práva a chtění nejsou důležitější, než mamincino, kamarádovo, cizího. Zvládám chápat, že mám právo se rozhodnout, ale mám povinnost nést si za rozhodnutí následky – žijeme totiž s ostatními lidmi, nebudeme se houpat osamoceni na stromě v lese - musíme se nějak dohodnout a přijmout pravidla umožňující bezpečné soužití skupiny.

Ve třetím roce života vstupuji do vývojové etapy, kdy se bude rozvíjet **moje LIDSTVÍ CIVILIZOVANÉ a KULTURNÍ**, všechny mé **PROSOCIÁLNÍ** vlastnosti, umožňující mi se začlenit do společnosti a uplatnit se v ní – družnost, solidarita, obětavost, tolerance, soucit, soustrast. V oblasti intelektové a citové se zde také nejvýznamněji kladou základy pro schopnost pěstovat obohacující lidský vztah, nad jiné ušlechtilý – **PŘÁTELSTVÍ** (i v zátěžových situacích).

TRPĚLIVOST, VÝDRŽ, VYTRVALOST, SEBEOVLÁDÁNÍ – žádný člověk se bez těchto schopností neobejde. I já jednou budu „předškolák“; bude to náročnější. „Předškoláci“ mají složitější úkoly k řešení, program přizpůsobený jejich vývojovému období a připravenosti mozku, očekává se od nich delší soustředění a vytrvalost vedoucí k dokončení činnosti. Pokud zatím nejsem v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, budu trénovat a na některé věci si počkám. Sobě přiměřenou míru pozornosti ale už zvládám i já, co předškolák nejsem – potřebuji ji ovládat a trénovat – posiluji mozek; naštěstí na to mám lidi – zkušené odbornice – paní učitelky – mají prozkoušeno jak, kdy a jakým způsobem se tomu hravě učít.

PROŽITEK, EXPERIMENTOVÁNÍ, POZOROVÁNÍ, VYHODNOCOVÁNÍ – tím se nejpřirozeněji naučím znát svět, jeho fungování a zákonitosti. Mám radost ze samostatného objevu, že kaluž je špinavá, mokrá, studená, v zimě hladká, pevná, klouzavá, i „bolavá“, že bláto dělá skvrny, že může mít různou hustotu, pevnost, tvárnost, že přírodniny vytváří nádherné obrazce a mají tisíce struktur, podob a vůní – teda mámo, táto – to je parádní laboratoř, ta příroda – ta rozvíjí mozek! Proto je ušpiněnost potřebná a zdravá, a je důkazem mé tvrdé a cílené práce na seberozvoji.

K učení se prožitkem patří i společná **PŘÍPRAVA A HRANÍ DIVADLA, ČI JINÉHO KULTURNÍHO VYSTOUPENÍ** s mými spolužáčky, ale také nadšení celé mé rodiny z mého důležitého úkolu. Vaši podporu potřebuji jako součást tohoto vzdělávacího bloku. Tu mi vyjádříte uctivým postojem k mé úloze v něm, a přípravou všeho, co mohu potřebovat – kostýmu, pomůcek... také ale včasným příchodem, a zdvořilým chováním spořádaného diváka. I toto je modelová situace pro život, a my všechny děje budeme kopírovat, a zkušenosti z ní uplatňovat už za pár let.

Tyto důležité úkoly jsou naší prezentací a my jsme na nich nejdůležitější. Pro naše batolící se sourozence jsou vzhledem k jejich věku zatím nevhodné a příliš náročné. **BUĎTE TEDY OHLEDUPLNÍ** k nám, našim spolužákům a naší práci a nedovolte nikomu a ničemu, aby nás rušil, rozptyloval a kazil nám snahu. Prosíme, respektujte náročnost úkolu a jeho důležitost pro nás, a podle toho s námi jednejte a mluvte. Mějte na paměti, že každá úloha v něm má stejnou důležitost a váhu, stejně jako všechna povolání každého z vás. My se to tak učíme, a v naší malé společnosti to bez problému funguje – víme, že všichni jsme stejně důležití.

KAŽDÁ ZÁBAVA PO SKONČENÍ ŠKOLKY (to je po 16.hodině) je **DOBROVOLNÁ ČINNOST** navíc, ne školní program. Všichni, kdo se ho zúčastníme, vytváříme si zábavu společně, a každý ručíme za sebe a své chování. Nekazíme ostatním radost, myslíme i na ně – ne jen na sebe, a naše bezpečí hlídá náš vlastní „dospělák“. **Na odměny pro nás děti**, vybavení a pomůcky k těmto

radovánkám žádný úřad, či fond peníze neposkytne. Musíme si pomoci sami. Něco seženou paní učitelky, něco hodní rodiče, ale přispět by měl každý. My děti víme, že je spravedlivé, aby každý, kdo něco dostává, také stejnou mírou dával. **Dářečky, odměny, kapesníky, pomůcky dostává a používá úplně každý.**

VE ZDRAVÉM TĚLE ZDRAVÝ DUCH, aneb vycházky nejsou samoučelné. Aby se mohly rozvíjet mé schopnosti duševní (například čtení a psaní), musím nejprve zvládnout dobře ty tělesné. Až oči a končetiny dokonale ovládnou i náročný pohyb, pak zvládne mozek vysílat pokyny očím k řízenému sledování (později čtení), a ruce k řízenému, drobnému a náročnému pohybu (později psaní). Proto potřebuji prodlužovat trasu chůze, trénovat běh, skoky a přeskoky, protahovací cvičení, zdolávání překážek, zkoumat jejich vlastnosti, zvažovat, dedukovat, aplikovat, vyhodnocovat závěry i vyrovnat se s následky a tím vším maximalizovat aktivaci mozku. Máme radost z tvaru krásné skvrny vytvořené hlínou a vodou, i ze zkušenosti, že tráva krásně klouže i barví.

VLASTNÍ ZODPOVĚDNOST a důležitost moc rádi potrénujeme i s vámi, při raním loučení. Už jsme velcí, a zapamatujeme si, jaké oblečení chcete, abychom si dopoledne oblékli. Vždy se raději něco naučíme napořád, než budeme obslouženi pro jednou.

NESTRESUJTE NÁS zdlouhavým loučením a nerozhodným chováním. Jsme pak v neustálém napětí, jestli dnes povolíte, či ne. Nepomůže nám vaše přešlapování u dveří, když zkusíme vaši výdrž pláčem a křikem. Dáte-li nám najevo svou důvěru – že už jsme velcí a důležití, budeme důvěřovat vám, že to myslíte dobře, i když odcházíte, a budeme za pár dnů vyrovnání a klidní. Hned po vašem odchodu nás zaujme něco důležitého k probádání. Sami pak přijdeme na to, že už se pro nás takové chování „malošků“ nehodí. Nenaznačujte nám, prosíme, svou nerozhodnost, že nás opouštíte v něčem zlém. „Pac a pus, odpoledne se uvidíme, těšíme se“. Nedeprimujte nás stresovými větami jako „mamince se bude stýskat, bude hrozně smutná“ – přináší nám to zmatek a trápení. Raději zvesela, mile a bez protahování, a my to po vás brzy zopakujeme, jsme vaše zrcadélka. Přijďte pro nás v dobu, na které se spolu domluvíme.

Vše společně zvládneme, naučíme se, vyzkoušíme a užijeme si spoustu zábavy. „Kuk, mami, kuk, tati, já už jsem velký, velká!“